

Η ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Προοδευτικές λύσεις και προτάσεις

Αυτό ήταν το αντικείμενο του διεθνούς συνεδρίου που διοργάνωσε στην Αθήνα, στις 19 του μηνός Το «ΔΙΚΤΥΟ» για τη Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη και την Foundation for European Progressive Studies. Η μέχρι τώρα λειτουργία του ΔΙΚΤΥΟΥ, που ιδρύθηκε το 2013 από την Άννα Διαμαντοπούλου, τέως βουλευτή, υπουργό των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ και επίτροπο ευρωπαϊκών υποθέσεων, και διευθύνεται από την ίδια, η παρουσία της οποίας στην ελληνική πολιτική σκηνή είναι γενικά αναγνωρισμένη, έχει συμβάλει σημαντικά στη μελέτη και προβολή ζωτικών θεμάτων. Στο συνέδριο μετείχαν σημαντικές πολιτικές προσωπικότητες της Ελλάδας και επικεφαλής διεθνών ανθρωπιστικών οργανισμών. Ενδεικτικά αναφέρω τους κυρίους Μ. Ντ' Αλέμα, τέως Πρωθυπουργό της Ιταλίας, τον Κ. Σημίτη, τ. Πρωθυπουργό της Ελλάδας, τον Ι. Μουζάλα, Υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής της Ελληνικής Κυβέρνησης, τον Δ. Παπαδημούλη, αντιπρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τον κ. Στ. Θεοδωράκη, Πρόεδρο του κόμματος ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ, τον κ. Γ. Καμίνη, δήμαρχο Αθηναίων, τον κ. Ph. Leclerc, αντιπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες της Ελλάδας, την κ. Μ. Κοπά, επίκουρη καθηγήτρια Παντείου πανεπιστημίου, πρώην ευρωβουλευτή, τον κ. Στ. Λαμπρινίδη, ειδικό εντεταλμένο της ευρωπαϊκής Ένωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τον κ. Τ. Fajon, αντιπρόεδρο της Προοδευτικής Συμμαχίας των σοσιαλιστών και Δημοκρατών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η πρόεδρος του ΔΙΚΤΥΟΥ κ. Διαμαντοπούλου, ανοίγοντας τις εργασίες του συνεδρίου αναφέρθηκε στη μεγάλη κρίση του προσφυγικού ζητήματος την οποία βιώνει η Ευρώπη, κρίση εξωγενή, παράλληλα με την οικονομική κρίση, κρίση εσωτερική. Οι Έλληνες, ως λαός βίωσαν προσφυγίες, και ξεριζωμούς από τις πατρογονικές εστίες τους. Τις θρήνησαν, τις τραγούδησαν και τώρα αντιμετωπίζουν μια νέα προσφυγιά, λαών ξεριζωμένων από τις δικές τους εστίες, και καλούνται να σταθούν πλάι τους, να τους προστατεύσουν, διασφαλίζοντας συγχρόνως τη συνοχή των κοινωνιών τους. Και στάθηκαν αλληλέγγυοι, παρά τα μεγάλα προβλήματα της χώρας και η στάση αυτή του λαού -και κυρίως των νησιών που δέχθηκαν τον κύριο όγκο των προσφυγικών ροών, αναγνωρίστηκε διεθνώς. Όμως το προσφυγικό δεν αφορά μόνο την Ελλάδα ή την Ιταλία, αλλά ολόκληρη την Ευρώπη.

Στο συνέδριο παραβρέθηκε και ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Προκόπης Παυλόπουλος, ο οποίος

στη σημαντική ομιλία του αναφέρθηκε στη σοβαρότητα της προσφυγικής κρίσης. Κρίσης, που δεν οφείλεται σε οικονομικούς παράγοντες, αλλά στον πόλεμο στη Συρία. που ανέδειξε τα δύο μεγάλα ελλείμματα που αντιμετωπίζουμε: Θεσμικά, για τη λήψη αποφάσεων και δημοκρατικά. Το διεθνές θεσμικό πλαίσιο είναι πλούσιο σε διακηρύξεις όμως ελλιπές στην εφαρμογή. Τόνισε την ανάγκη συνεργασίας ΗΠΑ, Ρωσίας και Ευρωπαϊκής Ένωσης γιατί το ζήτημα πέραν από ανθρωπιστικό, κλονίζει τις αρχές του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θεμέλιο της οποίας είναι η αλληλεγγύη. Ανάγκη άλλωστε να φερθούμε στους πρόσφυγες όπως προβλέπει το ειδικό για τους πρόσφυγες διεθνές δίκαιο, αλλά και θεμελιώδεις διατάξεις των συνθηκών της Ε.Ε., θεμέλιο της οποίας είναι η αλληλεγγύη. Τόνισε ακόμα ότι το προσφυγικό θα διαιωνίζεται όσο διαρκεί ο πόλεμος στη Συρία.

Η πρώτη ενότητα των εργασιών είχε θέμα: «Η παγκόσμια διάσταση του προσφυγικού. Οι μεταναστευτικές ροές σε συνεχή κίνηση. Προκλήσεις και ευκαιρίες». Ο πρώτος εισηγητής κ. Παπαδημούλης αναφέρθηκε στην ιστορία του ανθρώπου, που είναι η μετανάστευση και η προσφυγιά και αυτή η πορεία θα συνεχιστεί. Σήμερα όμως έχουμε μια Ενωμένη Ευρώπη που αρνείται να εφαρμόσει τις αποφάσεις της για το προσφυγικό. Αναφέρθηκε επίσης στο δημογραφικό πρόβλημα της Ευρώπης, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι η Ευρώπη γερνάει και έχουμε ανάγκη να αξιοποιήσουμε το «νέο αίμα». Ζήτησε μεγαλύτερη αλληλεγγύη των κρατών της Ένωσης για την αντιμετώπιση του προσφυγικού. Ο δεύτερος εισηγητής, κ. Λαμπρινίδης αναφέρθηκε στα ελλείμματα του δικαίου προστασίας και ενσωμάτωσης προσφύγων και μεταναστών στις δυτικές κοινωνίες. Και οι λόγοι μετακίνησης των λαών δεν είναι μόνο οι πόλεμοι αλλά και περιβαλλοντικοί λόγοι. Ο τρίτος εισηγητής κ. Leclerc, αναφέρθηκε κυρίως στο θέμα

της αλληλεγγύης, που είναι σοβαρό για τους εθνικούς πληθυσμούς. Η κ. Κοπά για την αποτυχία αντιμετώπισης των προκλήσεων και της τρομοκρατίας που συνδέεται με το προσφυγικό και τη μετανάστευση, αλλά και την παρουσία του ISIS στις χώρες της Δύσης.

Η δεύτερη ενότητα είχε θέμα: «Η Ευρώπη και η προσφυγική κρίση: Αλληλεγγύη και δράση». Εισηγητές ήταν ο κ. Γ. Μανιάτης, βουλευτής Δημοκρατικής Συμπαράταξης, πρώην Υπουργός, ο κ. Τ. Fajon, αντιπρόεδρος της Προοδευτικής Συμμαχίας των Σοσιαλιστών και Δημοκρατών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ο κ. G. Knaus, Πρόεδρος του Ιδρύματος «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Σταθερότητας» (EST) και ο κ. D. Kirp, εκπρόσωπος του Γερμανικού Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων και Θεμάτων Ασφαλείας. Στην ενότητα αυτή διατυπώθηκαν ουσιαστικές θέσεις για την ανάγκη αλληλεγγύης μεταξύ των χωρών για τη συμπαράσταση των προσφύγων αλλά και των ίδιων των χωρών υποδοχής. Και φυσικά τονίστηκε και εδώ η διαφορά μεταξύ πρόσφυγα και μετανάστη.

Η Τρίτη ενότητα επίσης παρουσίαζε ιδιαίτερο ενδιαφέρον γιατί μετείχαν εκπρόσωποι της ελληνικής πολιτικής ζωής, Στ. Θεοδωράκης, Γ. Καμίνης, Γ. Μουζάλας και η κ. Helga Kristensen, διευθύντρια του Προγράμματος για την Ευρώπη, του Νορβηγικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες. Οι συζητήσεις βέβαια στράφηκαν κυρίως στην αντιμετώπιση των ροών των προσφύγων από την Ελλάδα και πράγματι είχε εξαιρετικό ενδιαφέρον, γιατί η κριτική είναι εύκολη, όμως η πραγματικότητα οδυνηρή λόγω της τεράστιας έκτασης του προβλήματος και των καθημερινών ανατροπών εξαιτίας του συνεχιζόμενου πολέμου στη Συρία αλλά και των κινδύνων από τις σχέσεις Τουρκίας και Ε.Ε. Οι συζητήσεις που ακολούθησαν μετά το τέλος κάθε ενότητας με παρεμβάσεις από τους ακροατές, υπήρξαν πράγματι ουσιαστικές και φώτισαν το θέμα

από πολλές πλευρές. Ας σημειωθεί ότι και οι παρακολουθούστες ως ακροατές ήσαν προσωπικότητες των ελληνικών γραμμάτων και της δημόσιας ζωής,

Το συνέδριο έκλεισε με τις δύο ομιλίες των τ. πρωθυπουργών της Ιταλίας Μ. Ντ' Αλέμα και της Ελλάδος Κ. Σημίτη. Αξίζει η αναφορά στο λόγο του τ. Ιταλού Πρωθυπουργού κ. Ντ' Αλέμα, που ήταν συγκλονιστική: Μήνυμα απύπνισης της Ευρώπης και των δυνάμεων του σοσιαλισμού: «Η προσφυγική κρίση δεν είναι ευρωπαϊκή αλλά παγκόσμια. Το 86% του πληθυσμού, τόνισε, ζει σε υπανάπτυκτες χώρες. Η ιστορία δείχνει ότι «η μετανάστευση συνεισέφερε στην ιστορία της ανθρωπότητας περισσότερο από τους φράχτες». Έθεσε δε προβληματισμούς και για άλλα σοβαρά θέματα που δεν εθίγησαν στο συνέδριο.

Και ο κ. Σημίτης επίσης αναφέρθηκε ότι είναι άμεση ανάγκη αντιμετώπισης του προβλήματος των ροών των μεταναστών και προσφύγων και την ανάγκη κατανομής των βαρών μεταξύ των χωρών. Δεν μπορεί η Ελλάδα να σηκώνει το βάρος του προσφυγικού ρεύματος. Επίσης τόνισε ότι το Δουβλίνο II πρέπει ν' αναθεωρηθεί.

Ασφαλώς είναι ανεπαρκής αυτή η αναφορά στις εργασίες του εξαιρετικής σημασίας διεθνούς αυτού συνεδρίου. Φώτισε πολλές πλευρές της προσφυγικής κρίσης και ανέδειξε την υποκρισία των μεγάλων δυνάμεων, αλλά την απουσία του ΟΗΕ για την εφαρμογή του διεθνούς δικαίου. Οι εργασίες βέβαια του συνεδρίου αυτού θα δημοσιευθούν από το ΔΙΚΤΥΟ. Όμως, στις μέρες αγάπης που βρισκόμαστε ας ακούσουμε το μήνυμα που έστειλε στο συνέδριο ο σεβασμιώτατος αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος: «να δούμε σ' αυτούς (τους πρόσφυγες) το πρόσωπο του Θεού».

Νίκη Καλτσόγια

